

تاریخ: ۹۸/۳/۲۱

باسم‌هه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

اداره آموزش و پرورش ناحیه/ شهرستان

نام و نام خانوادگی:

ساعت شروع: ۸ صبح

مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام

شماره کلاس:

تعداد صفحه: ۴ صفحه

امتحان درس علوم و فنون ۲ نیمسال دوم

شماره صندلی:

محل مهر مدرسه

(فرداد ماه ۹۸)

پایه: یازدهم انسانی

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

جاهای خالی را پرکنید:

۱- سلمان ساوجی مثنوی ..... را به شیوه داستان های ..... سروده است.

۲- سبک هندی از اوایل قرن ..... تا اواسط قرن ..... در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.

۳- درستی و نادرستی هر یک از عبارت های زیر را بنویسید.

الف) ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود برگرداند و آن را انوارسهمی نامید. ص غ

ب) گسترش دایرۀ واژگان شعر از ویژگی های ادبی سبک هندی است.

۴- جدول زیر مقایسه ویژگی فکری سبک خراسانی و عراقی است جاهای خالی را پرکنید.

عراقی	خراسانی
	وصال
باور به قضا و قدر	

۵- هر یک از موارد گروه «الف» در جدول زیر، مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است. (توجه: در گروه «ب» سه مورد اضافی است).

الف	ب
درابداع معانی و خیال های رنگین مشهور است	بیدل دهلوی
نویسنده کتاب جامع عباسی	کمال الدین اسماعیل
	کلیم کاشانی
	شیخ بهایی
	قاضی نورالله شوشتاری

۶- نشر کتاب های دوره هندی سه نوع است دو نوع آن را بنویسید.

۰/۵

۷- دو جریان رایج شعری در قرن دهم را بیان کنید.

۰/۲۵

۸- یک ویژگی ادبی را در متن داده شده بیان کنید.

۰/۲۵

پس از ابر کرم باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد. (مرصاد العباد)

۹- یک ویژگی زبانی سبک هندی در بیت زیر را بنویسید.

چون نگاه آشنا از چشم یار افتاده ام

روزگاری شد زچشم اعتبار افتاده ام

موسیقی شعر (۶ نمره)

۱۰- جاهای خالی را پر کنید:

صدر عالم را در او آرام داد

عنکبوتی را به حکمت دام داد

	را بِ حِكْمَةٍ	
		صَدَرِ عَالَمٍ

۱

۱۱- بیت زیر را تقطیع هجایی کنید. علامت خاص هر هجا را بگذارید.

دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی

سینه مالامال در داست ای دریغا مرهمی

۱

۱۲- بیت زیر امتناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید. سپس وزن و نشانه های هجایی هر یک رادر خانه ها قرار دهید.

وین عالم بی اصل را چون ذرّه ها برهم زند

گرجان عاشق دم زند آتش در این عالم زند

				پایه های آوایی
				وزن
				نشانه های (خوشه های) هجایی

۱

۱۳- وزن واژه های نشانه های هجایی زیر را بنویسید.

ت(ع)- -

پ(ع)- -

ب(ع)- -

الف)-ع-

<p>۱</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>	<p>۱۴- در میان ایات داده شده کدام موارد پایه آوایی همسان دارد و کدام موارد پایه آوایی ناهمسان مشخص کنید.</p> <p>ایوان مداین را آینه عبرت دان مستی دنباله دار چشم خوبانیم ما نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد رفت و رها نمی کنی آمد و ره نمی دهی</p> <p>الف) هان ای دل عبرت بین از دیده عَبر کن هان ب) از شبیخون خمار صبحدم آسوده ایم پ) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد ت) از نظرت کجا رود ور برود تو همره‌ی</p> <p>۱۵- وزن واژه کلمات داده شده را بنویسید.</p> <p>ب) کجایی ت) دریادلان</p> <p>الف) می نوشت پ) دری بگشا</p> <p>زیبایی شناسی (۶ نمره)</p> <p>۱۶- در کدام بیت، تشبیه از نوع ترکیب اضافی به کار رفته است؟ ارکان آن را نشان دهید.</p> <p>تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی وگر چو ابر بگریم، تو همچو غنچه بخندی</p> <p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) اگر چو مرغ بنالم، تو همچو سرو ببالی</p> <p>۱۷- در بیت زیر، مجاز و قرینه را مشخص کنید.</p> <p>چو آتش تیشه می زد، کوه می سفت به یاد روی شیرین بیت می گفت</p> <p>۱۸- معنای حقیقی و مجازی را در واژه های مشخص شده بررسی کنید.</p> <p>الف) ماه، دشت لاله ها را روشن کرده بود. ب) جهان خوردم و کارها راندم.</p> <p>۱۹- با توجه به بیت «آتش است این بانگ نای و نیست باد»</p> <p>هر که این آتش ندارد نیست باد ب) نوع آن را مشخص کنید.</p> <p>الف) استعاره را بیابید.</p>
--	---

۲۰- در ایات داده شده استعاره ها را مشخص کنید.

پیوند روح کردی پیغام دوست دادی

الف) ای باد بامدادی خوش می روی به شادی

هیچ کس می نیسندم که به جای تو بود

ب) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من

یکی چنان که در آیینه تصور ماست

پ) هزار نقش برآرد زمانه و نبود

۲۱- استعاره مشخص شده دریست زیر را به یک تشییه کامل تبدیل کنید.

ژاله صبحدم از نرگس تر بگشایید

صبحگاهی سر خوناب جگر بگشایید

کنایه ها در مثال های زیر باید و مفهوم کنایی هر یک را بنویسید.

تا کی شود قرین حقیقت، مجاز من

الف) نقشی بر آب می زنم از گریه حالیا

ب) سخن او بر سر زبان ها افتاد.

رخت خود از باغ به راغی کشید

پ) زاغی از آنجا که فراغی گزید

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۳- ویژگی های فکری ایات زیر را بنویسید (دو مورد)

چون روان گشت خشک و تر سوزد

آتش است آب دیده مظلوم

که اول، آتش زشمع سوزد سر (سیف فرغانی)

تو چو شمعی از او هراسان باش

۲۴- برای بیت زیر سه ویژگی ادبی بیان کنید.

که با ما نرگس او سر گران کرد (حافظ)

چرا چون لاله خونین دل نباشم؟

۲۵- متن زیر را از نظر قلمرو ادبی و ویژگی های فکری بررسی نمایید. (چهار مورد ویژگی ادبی)

مجموعه ای می بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد. (نجم الدین رازی)

الف) ویژگی های ادبی :

ب) ویژگی های فکری :

۲۶- برای هریک از مفاهیم داده شده بیتی مرتبط بیاید.(ایات اضافه داده شده هر مفهوم فقط یک بیت کافیست)

۱/۲۵

- ۱) مشکل گشا نبودن در کار دیگران   ۲) ناپایداری لذات و خوشی های دنیا   ۳) نکوهش تعلق و دلبستگی به دنیا
۴) شکایت از جدایی و بی وفا یار   ۵) سرزنش عاشق در دل دادگی
- الف) بانگ زدیارش که: «بر در کیست آن؟»
- ب) در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است؟
- پ) عقده ای هرگز نکردم باز از کار کسی
- ت) بخیه کفشم اگر دندان نما شد عیب نیست
- ث) ریشه نخل کهنسال از جوان افزون تر است
- ج) سر برگ گل ندارم ز چه رو روم به گلشن؟
- چ) تومپندر که سعدی زکمند بگریزد
- ح) دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم؟
- خ) ای گل که موج خنده ات از سر گذشته است
- پیروز و سربلند باشد

پاسخنامه علوم و فنون ۲

باسمہ تعالیٰ
 مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیہ السلام

تاریخ: ۹۸/۳/۲۱

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

بارم

باعرض پوزش از همکاران محترم جهت سهولت تصحیح پاسخنامه ارایه می گردد در همه موارد نظر همکاران صایب است.

۱- جمشید و خورشید - نظامی

۲- یازدهم - دوازدهم

۳- درستی و نادرستی هر یک از عبارت های زیر را بنویسید.

الف) ص

ب) غ

-۴

عراقی	خراسانی
فرق	وصال
باور به قضا و قدر	باور به اختیار وارداده

-۵

ب	الف
کلیم کاشانی	درابداع معانی و خیال های رنگین مشهور است
شیخ بهایی	نویسنده کتاب جامع عباسی

۶- نشر ساده - مصنوع - بینابین (دو مورد)

۷- یکی شعر لطیف و فصیح بود که به طور طبیعی و به شیوه کسانی مثل سعدی و حافظ در جریان بود و بابا فغانی

شیرازی از نمایندگان آن است دیگری مکتب وقوع که نتیجه چاره اندیشه شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود (ذکر خلاصه موردی ندارد)

۸- تشبيه - مراعات نظیر - تکرار - اشتقاد (یک مورد)

۹- ساده و قابل فهم بودن زبان بیان - کاربرد زبان رایج مردم عصر یا استفاده از واژگان عامیانه (یک مورد)

موسیقی شعر (۶ نمره)

۹- جاهای خالی را پر کنید:

دا م داد	را ب حِک مت	عن ک بو تی
را م داد	را د رو آ	صد ر عا لَم

-۱۰

سی	نِ	ما	لا	ما	نِ	سی
دِل	زِ	تَن	ها	یِ	بِ	در
-	U	-	-	-	U	-

-۱۱

آتش د رین	عالَم زَند	گر جا نِ عا	پایه های آوایی
بَر هم زَند	بَر هم زَند	وین عالَم	
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	وزن
- U -	- U -	- U -	نشانه های (خوشه های) هجایی

۱۲-الف)-U- فاعلاتن ب)U-- مفاعيلن پ)-UU- مفتعلن

۱۳-الف) ناهمسان ب)همسان پ)همسان ت)ناهمسان

۱۴-الف) می نوشتمن فاعلاتن ب)کجایی فعلن پ) دری بگشا مفاعيلن

زیبایی شناسی (۶ نمره)

۱۵-الف - وجود مشبه مس مشبه به یا عشق مشبه کیمیا مشبه به

۱۶-بیت مجاز می گفت قرینه

۱۷-الف) ماه، حقیقی ماه آسمان مجازی نورماه ب) جهان حقیقی عالم مجازی نعمت جهان

۱۸-الف) آتش در مصراع دوم ب) مصراحه.

۱۹-الف) باد بامدادی ب) سرو روان پ) زمانه

۲۰- چشم مانند نرگس زیباست.

۲۱-الف) نقشی بر آب می زنم کار بیهوده کردن ب) سخن او بر سر زبان ها افتاد. مشهور و معروف شدن

پ) رخت کشید نقل مکان کردن

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

- ۲۲- ترسیدن از آه مظلوم - فraigیرشدن عذاب الهی - بدینی نسبت به دنیا
- ۰/۵ ۲۳- تشبیه - کنایه - استعاره
- ۰/۷۵ ۲۴- الف) ویژگی های ادبی: تضاد - تلمیح - تشبیه - استعاره مکنیه - تشخیص - تکرار - مراعات نظری.
- ۱/۵ ب) ویژگی های فکری: اشاره به خلقت انسان که تجمع تمام خصلت های خوب است. متن عارفانه است و جزو ادب غنایی است. از نظر نویسنده بندۀ حقیقی خدا کسی است که بتواند هم دین و هم دنیا را داشته باشد. و هم اهل معرفت و عشق باشد تنها چنین فردی می تواند بار امانت الهی (عشق) را بر دوش کشد.
- ۱/۲۵ ۱- ۲۵) مشکل گشا نبودن در کار دیگران پ
- ۲) ناپایداری لذات و خوشی های دنیا خ
- ۳) نکوهش تعلق و دلیستگی به دنیا ث
- ۴) شکایت از جدایی و بی وفایی یار ج
- ۵) سرزنش عاشق در دل دادگی ح

خسته نباشد